

Posojila kmetijstvu iz splošnega investicijskega sklada

V glavni centrali Jugoslovanske investicijske banke so sredi marca letos razpravljali o investicijskih namenih, pristojnosti in pogojih, pod katerimi bodo odobraval posojila na prošnje v drugem roku XVIII. natečaja, to je tistih, ki so bile predložene do 31. oktobra l. 1957.

Melioracije

Kar se tiče melioracij, bodo letos predvsem odobraval posojila za obnovo in rekonstrukcijo osuševalnih sistemov, in to za dela, opremo in druge stroške s tranšami za uporabo v l. 1958 in poznejših letih, tako da je treba posebej posvetiti pozornost pravilni odmeri tranše za l. 1958. Ni mogoče odobriti posojil za rekonstrukcijo objektov, za katerih celotno zgraditev so bila že prej odobrena sredstva iz splošnega investicijskega sklada.

Prav tako bodo letos odobraval posojila za novogradnjo osuševalnih in namakalnih sistemov kakor tudi posojila za obnovo in rekonstrukcijo namakalnih sistemov.

Za navedena posojila je mogoče kot tranšo za l. 1958 odobriti samo stroške za študije, projektiranje in pripravljajna dela, medtem ko je mogoče stroške za izvajanje del in nakup opreme določiti samo kot tranšo za l. 1959 in pozneje. Kar se tiče stroškov za pripravljajna dela in drugo, prihajajo v poštev za kreditiranje samo tisti stroški, ki nastanejo po odobritvi posojila, kakršni so izdelava glavnega projekta in podobno, medtem ko stroški za izdelavo idejnih projektov, investicijskega programa in drugo, ki jih nosi investitor sam, ne bodo kreditirani. Le kolikor bo prošnja za posojila temeljila na podlagi glavnega projekta, bo mogoče odobriti posojilo za njegovo izdelavo.

Posojila bodo odobraval tudi za agrotehnične melioracije, kakršne so na primer umetno dviganje nizkih, močvirnatih zemljišč, kalcifikacija in druge, in to samo, če bodo izvajane na socialističnih gospodarstvih. Za agromelioracije, ki so sestavni del graditve določenih vodnih sistemov, bo posojilo odobreno ne glede na to, ali se izvajajo na socialističnih ali na zasebnih gospodarstvih.

Plemenska živina in dolgoletni nasadi

V l. 1958 bodo odobraval posojila samo za tisto plemensko živino, ki bo kupljena iz uvoza, in to izključno tistim investitorjem, ki jih bo določil sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo zveznega izvršnega sveta v sporazumu z Zvezo kmetijsko gozdarskih zbornic Jugoslavije.

Posojila bodo odobraval za zasaditev vinogradov, sadovnjakov in drugih nasadov, kakršni so nasadi vrba za šibje in drugi, in to le, če bo šlo za plantažne nasade, ki bodo urejeni sodobno na površini

nah 50 in več hektarov v enem kompleksu. Ta površina se računa ločeno za vinograde, ločeno za sadovnjake in druge dolgoletne nasade, to je, te površine se ne seštevajo skupaj, temveč se ocenjujejo ločeno.

Za nasade, katerih površina je manjša od 50 ha, je mogoče posojila odobriti le, če je skupna površina najmanj 50 ha ali več oziroma kolikor se na teh površinah že obstoječi nasadi dopolnjujejo do 50 ha ali ako se obstoječi nasadi v izmeri 50 ha in več s temi površinami dopolnjujejo. Pri tem morajo biti površine, za katere se prosi posojilo, obdelovane sodobno in jih je treba presojati ločeno za sadovnjake in ločeno za vinograde.

Kot minimum površine, ki jo je mogoče sodobno obdelovati, se šteje površina 5 ha in več, in to tako za vinograde kakor tudi za sadovnjake. Tu se upošteva tudi morebitni obstoječi nasad, če je bil sodobno zasajen in če je v kompleksu, na katerem se namerava zasaditi novi nasad, tako da se stari in novi kompleks, kolikor skupno presegata 5 ha, lahko sodobno izkoriščata.

Posojila se lahko odobrijo tudi za hmeljnike, kolikor njihova površina v enem kompleksu ni manjša od 5 ha. To mero je treba razumeti tako, da bo posojilo odobreno tudi za manjše površine, kolikor gre za dopolnitev že obstoječega nasada do 5 ha. Seveda morajo biti ti nasadi plantažni in morajo omogočati sodobno obdelavo in izkoriščanje.

Po sklepu odbora za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta pridejo v poštev za odobritev posojil vse prošnje za dolgoletne nasade, ki so bile predložene v II., III. in IV. roku XVIII. natečaja, to je do vključno 28. februarja l. 1958 tako, da je treba predvsem razpravljati in odobriti prošnje, ki so bile predložene prej. Prošnje za dolgoletne nasade, ki so bile predložene v II. roku, se štejejo za nujne in se bo predvsem sklepalo o njih.

Druge investicije

Razen za prej navedene namene bodo odobraval posojila tudi za postavitev objektov, ki bodo služili za predelavo živalske krme, za zgraditev sušilnic za zrnate pridelke, in sicer tako, da ne bodo postavljeni nobeni pogoji v zvezi z zagotovitvijo lastne surovinske osnove.

Prav tako bodo odobraval posojila tudi za postavitev lop za spravilo strojev, pri čemer bodo računali s tem, da bodo za spravilo strojev zgrajeni najbolj ekonomični objekti, a ne da bi iz tega posojila gradili take gradbene objekte, ki jih je z tehničnimi adaptacijami mogoče uporabiti tudi v druge namene.

Sredstva posojila iz splošnega investicijskega sklada v l. 1958 je mogoče izkoristiti tudi za postavitev remontnih delavnic kakor tudi za postavitev manjših delavnic za popravilo kmetijskih strojev (kovaških, mizarskih in drugih

delavnic) pod pogojem, da bodo vsi ti objekti služili le za popravilo kmetijskih strojev. Pri tem ne bodo prosilcem za posojila, ki so že prej dobili posojila za remontne delavnice, odobrena nova sredstva.

Prosilcem za posojila iz Kosovsko-Metohijske oblasti bodo izjemoma odobrena posojila za vse kmetijske investicije, za katere so bile prošnje iz II. roka XVIII. natečaja predložene do vključno 28. februarja l. 1958, kolikor ne bo skupni znesek predloženih prošenj presegal vsote 5.100 milijonov din.

Vsa posojila, katerih predračunska vrednost znaša do 20 milijonov din (z izjemo, če se tičejo delavnic za remontne delavnice, ki opravljajo generalni remont motorjev), posojila za nakup plemenske živine iz uvoza ne glede na višino predračunske vrednosti kakor tudi vsa posojila za obnovo in rekonstrukcijo, katerih predračunska vrednost znaša manj kakor 20 milijonov din ne glede na vrednost objektov v celoti (če so objekti, ki bodo rekonstruirani, posebna tehnična celota) — bodo odobraval republiške centrale Jugoslovanske investicijske banke.

Kar se tiče posojil, katerih predračunska vrednost znaša nad 20 milijonov din kakor tudi posojil za remontne delavnice, ki opravljajo generalni remont motorjev, jih bo ne glede na višino predračunske vrednosti še naprej odobraval glavna centrala Jugoslovanske investicijske banke, dokler ne bo rešeno vprašanje pristojnosti centrale in podružnic glede odobravanja posojil.

Obrestna mera in roki za odplačilo posojila

Navedena posojila za melioracije, plemensko živino, dolgoletne nasade in druge investicije bodo odobrena z naslednjimi obrestnimi merami:

— za melioracije in plemensko živino iz uvoza z obrestno mero 2 odstotkov;

— za dolgoletne nasade in druge investicije z obrestno mero 3 odstotkov.

Banka si pridržuje pravico, da lahko pozneje spremeni višino obrestne mere, kolikor bo z natečajem morebiti ugotovljena druga obrestna mera.

Z odlokom o razpisu XVIII. natečaja so najdaljši roki, ki ne smejo biti prekoračeni:

— za melioracije najdalj do 50 let,

— za zasaditev sadovnjakov, vinogradov, hmeljnikov in drugih dolgoletnih nasadov najdalj do 20 let,

— za gospodarska poslopja iz trdega materiala najdalj do 40 let,

— za gospodarska poslopja iz mešanega in slabega materiala najdalj do 15 let,

— za objekte za vskladiščenje, dodelavo in predelavo kmetijskih pridelkov in to: iz trdega materiala najdalj do 25 let, a iz slabega materiala najdalj do 15 let,

— z delovno in plemensko živino do 5 let in

— za druge namene najdalj do 10 let.

Pri proučevanju predloženih prošenj za posojila bo banka ocenila predlagane roke za odplačila in lahko v zvezi z renta-

bilnostjo eventualno tudi skrajša roke za odplačilo, kolikor bi to rentabilnost dopuščala.

Odstotki deleža pri investicijskih stroškin

Na temelju odloka upravnega odbora Jugoslovanske investicijske banke o odstotkih deleža pri stroških investicij, ki se financirajo iz sredstev splošnega investicijskega sklada, je bilo sklenjeno, da bodo odstotki deleža naslednji:

za vodnotehnične melioracije (osuševanje in namakanje) 20 odstotkov, za kmetijska poslopja (lope za spravilo kmetijskih strojev) 50 odstotkov, a za druge kmetijske zgradbe 50 odstotkov, za dolgotrajne nasade plantažnega značaja 40 odstotkov, za bagerje in druge stroje za melioracije 20 odstotkov, za remontne delavnice 50 odstotkov, za sušilnice za semensko koruzo in skladišča za semensko žito 50 odstotkov, a za druge objekte za dodelavo, predelavo in vskladiščenje kmetijskih pridelkov 50 odstotkov, za ribiške ladje 20 odstotkov, za traktorje nad 80 KM s plugom 10 odstotkov, a za druge traktorje, kmetijske stroje, naprave in aparate 50 odstotkov, za plemensko živino iz uvoza, ki bo dodeljena plemenilnim središčem 20 odstotkov, a za drugo živino 55 odstotkov. Za ribnike z vsemi gradbenimi objekti, ki služijo za proizvodnjo in ulov rib, 30 odstotkov, za agropedološke melioracije z večletnim učinkovanjem na kakovost zemljišč 20 odstotkov, za melioracije pašnikov in travnikov 20 odstotkov, za objekte za spravilo goriva 50 odstotkov, za ceste na kmetijskem posestvu 50 odstotkov, za tehničnice za vozove 50 odstotkov, za tovornjake 40 odstotkov, za veterinarske ambulante in centre za umetno osemenje 20 odstotkov, za stratifikale 50 odstotkov, za kompleksno zgraditev gospodarstva 10 odstotkov in v druge namene 50 odstotkov.

Posebej je predpisano, da pri nakupu mehanizacije za zgraditev glavnega omrežja prekopov Donava — Tisa — Donava investitor sistema ni dolžan, da bi z lastnimi sredstvi sodeloval pri stroških investicij, ki se financirajo iz splošnega investicijskega sklada.

Navedeni odlok o odstotkih udeležbe se bo izvajal s 1. januarjem letošnjega leta za vsa posojila, ki jih odobravajo sedaj. Ti odstotki pa ne bodo uporabljeni za tista posojila iz sredstev splošnega investicijskega sklada, za katere so višina in način izračunavanja deleža določeni s posebnimi odloki zveznega izvršnega sveta.

Prošnje za posojila je treba tako obdelovati, da se prouči rentabilnost po novih planskih instrumentih, ki veljajo v l. 1958, in bo glavna centrala Jugoslovanske investicijske banke v ta namen izdelala ustrezno metodologijo.

Navodilo o zdravstvenih postajah v gospodarskih organizacijah

Svet za ljudsko zdravstvo Srbije je na podlagi republiškega zakona o zdravstvenih postajah v gospodarskih organizacijah predpisal navodilo o podrobnejših tehničnih in strokovnih pogojih za notranjo organizacijo zdravstvenih postaj v gospodarskih organizacijah in o pogojih za ustanavljanje ter o načinu dela diagnostičnih oddelkov pri teh postajah.

Po navodilu ima zdravstvena postaja v gospodarski organizaciji najmanj naslednje temeljne organizacijske enote: priročni laboratorij za proučevanje delovnih pogojev, higienskih razmer in temeljno diagnostiko, ordinacijo za pregled bolnikov ter upravo z evidenco in statistiko. Zdravstvene postaje lahko imajo tudi zobozdravstveno ordinacijo, posvetovalnico za ženske, rentgenski kabinet in diagnostični oddelek.

Zdravstvena postaja v gospodarski organizaciji, ki ima do 500 delavcev in uslužbencev, ima poprej navedene temeljne organizacijske enote ne glede na oddaljenost od zdravstvenih centrov. Razen temeljnih organizacijskih enot ima lahko zdravstvena postaja: v gospodarski organizaciji, ki ima nad 500 delavcev in uslužbencev zobozdravstveno ordinacijo, a če je oddaljena od zdravstvenih centrov tudi rentgenski kabinet in zobotehnični laboratorij, v gospodarski organizaciji z najmanj tisoč delavci in uslužbenci, ki je v središču okraja ali v drugih večjih krajih, rentgenski kabinet, a v gospodarski organizaciji z najmanj 500 zaposlenimi ženskami posvetovalnico za ženske.

Zdravstvena postaja v gospodarski organizaciji v krajih, kjer ni druge stalne zdravstvene ustanove, ima lahko v svoji sestavi tudi diagnostični oddelek. Diagnostični oddelek zdravstvene postaje lahko ima naslednje število postelj: v gospodarskih organizacijah, ki imajo 500 do 1000 delavcev in uslužbencev, do 10, v gospodarskih organizacijah, ki imajo 1000 do 2000 delavcev in uslužbencev, do 15,

v tistih, ki imajo 2.000 do 5.000 delavcev in uslužbencev, do 20 in v tistih gospodarskih organizacijah, ki imajo nad 5.000 delavcev in uslužbencev, do 25.

Zdravstvena postaja v gospodarski organizaciji, ki nima v svoji sestavi diagnostičnega oddelka, ima lahko do tri postelje za sprejem bolnikov do njihove nadaljnje napotitve v ustrezne zdravstvene ustanove.

Diagnostični oddelek postaje v neki gospodarski organizaciji služi: za začasno nastanitev obolelih, luje poškodovanih in poklicno poškodovanih delavcev in uslužbencev, da se jim nudi prva zdravniška pomoč do njihove nadaljnje napotitve v ustrezne zdravstvene ustanove, kolikor zahteva obolenje tako nastanitev, za nastanitev in pregledovanje obolelih ali sumljivih, da so oboleli, za katere pri prvem pregledu ni mogoče odločiti glede obolenja, kolikor ne gre za nujen primer. Te bolnike je treba pridržati (3 do 5 dni), dokler niso opravljeni potrebni pomožni pregledi (laboratorijski in dr.), na podlagi katerih je mogoče sprejeti dokončno odločitev v pogledu diagnoze in nadaljnega tretiranja bolnika.

Diagnostični oddelek mora biti usposobljen, da nudi bolniku potrebno nego in oskrbo. Prav tako mora imeti ustrezna delovna sredstva za opravljanje nalog, ki so določene s tem navodilom. Po odobritvi občinskega ljudskega odbora je mogoče tak diagnostični oddelek ustanoviti tudi v zdravstveni postaji, na katere sedežu je bolnišnica, vendar samo v primeru, ko so posebne medicinske indikacije za ustanovitev diagnostične postaje, a v zvezi z dejavnostjo gospodarske organizacije. Strokovno mnenje o ustanovitvi diagnostičnega oddelka dasta v tem primeru Higienski inštitut LRS in Center za poklicne bolezni medicinske univerze v Beogradu, ki formirata v ta namen skupno komisijo.

Navodilo za tem navaja, kakšne prostore mora imeti zdravstvena postaja v neki gospodarski organizaciji.

SANITARNO HIGIENSKI POGOJI ZA ORGANIZIRANJE MLADINSKIH LETOVALIŠČ

Navodilo, ki ga je te dni izdal zvezni sanitarni inšpektorat, se tiče predvsem ustanavljanja in kontrole nad delom otroških in mladinskih letovališč, organiziranih pod šotori. Da bi bilo dovoljeno bivanje otrok in mladine pod šotori (taborjenje), je potrebno vztrajati na tem, da izpolnijo organizatorji letovanja minimalne strokovne zahteve in zagotovijo sanitarno tehnične in higienske pogoje, kakršni so pogoji glede izbire mesta zemljišča za letovanje, glede postavljanja šotorov itd. Navodilo med drugim določa, da mora biti ležišče, kolikor tisti, ki taborijo, nimajo impregnirane in nepremočljive rjuhe za tla ali spalne vreče, dvignjeno najmanj 20 cm nad zemljo. Ni mogoče dovoliti ležišč brez posteljnine samo na senu ali slami, a za vsako osebo je treba zagotoviti dva para rjuh, eno volneno odejo in zglatno blazino. Pitna voda iz studenca ali izvirka mora biti bakteriološko brezhibna, a pitno vodo iz potoka,

reke ali jezera je mogoče uporabljati le v skrajni sili in pod pogojem, da je poprej prekuhana ali klorirana.

Okolico taborišča je treba vzdrževati v higienem stanju, posebno pa je potrebno zagotoviti sežiganje ali zakopavanje smeti in kuhinjskih odpadkov. Kolikor ni zgradb ali prostorov za prehranjevanje, a je prehranjevanje kolektivno, mora taborišče imeti šotore za vskladiščenje živil, kuhanje hrane in hranjenje v primeru slabega vremena.

Navodilo posebno poudarja potrebo po poprejšnjem zdravniškem pregledu otrok in mladine, cepljenju in organizaciji zdravstvene službe, posebno v tistih primerih, kjer traja letovanje pod šotori v eni izmeni več kakor 15 dni. Ne glede na trajanje taborjenja je potrebno, če tabori več kot 15 otrok v eni izmeni, določiti bolniški šotor, ki je založen s potrebno priročno lekarno.